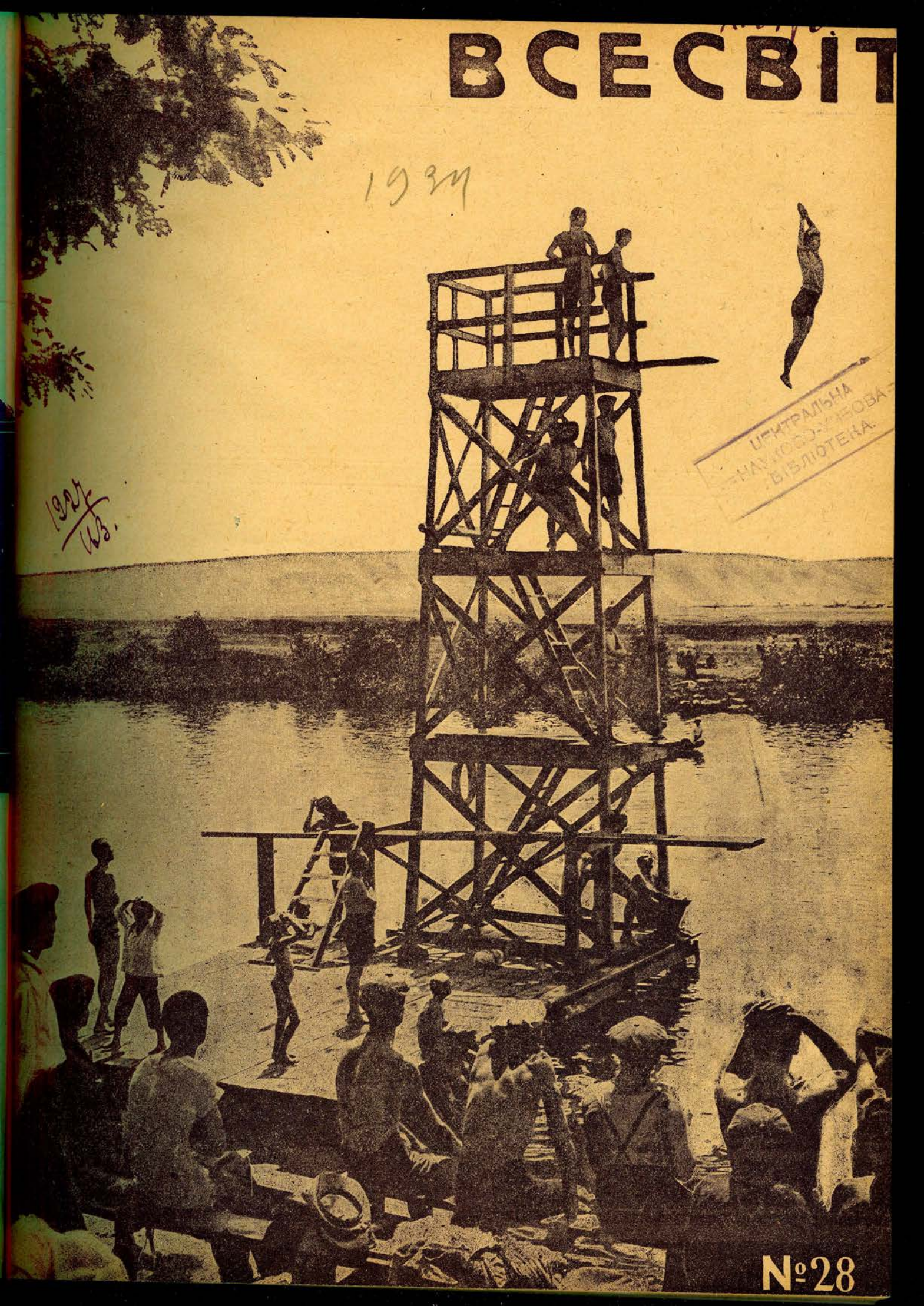

ВСЕСВІТ

1934

1934
WS.

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА
БІБЛІОТЕКА

Этикет завлачен комитету по делам изобретений ВСНХ № 131.

БЕРЕГИТЕ ВОЛОСЫ
МОЙТЕ ГОЛОВУ ШАМПОНЬ
УПОТРЕБЛЯЯ

Его
достоинства:

Волосы пышные, блестящие и без перхоти.
Волосы не жирные.
Превосходная чистка корней, подволосной почвы.
Предохранительное средство против выпадания волос.
Наилучший и самый дешевый уход за волосами.

ШАМПОНЬ разрешен Мосгидравтоделом,
отношение № 936123.

Продается в аптеках и магазинах санитарии и гигиены.

Пробный пакет высылается по получении 20 коп. почтов. марками.

Адресовать: Г. Петрову, Москва, почтамт, ящик № 755. Для оптовых: Москва, 20, Ухтомская, 40

СТРУНЫ ВСЕВОЗМОЖНЫЕ
ВЫСОКОГО КАЧЕСТВА
ВЫГОДНО ПРИОБРЕТАЙТЕ

В производстве
К. А. ОВДЮКЕВИЧА

МОСКВА, 10, 1-ая МЕЩАНСКАЯ, 33. ☎ КАТАЛОГИ БЕСПЛАТНО

ЩОМІСЯЧНИЙ БАГАТОІЛЮСТРОВАННИЙ ЖУРНАЛ
„ЧЕРВОНІЙ КЛИЧ“

ЖУРНАЛ ОСВІТЛЮЄ: сучасні політичні події, революційну боротьбу та життя робітників і селян по всьому світі.

РОБОТА МОПРУ по закордонних секціях, СРСР та на Україні.

ЖУРНАЛ МАЄ великий літературно-художній відділ, оповідання, нариси, повісті, вірші, гуморески.

На кожне число припадає не менш як 42 ілюстрації та художні витвори.

Обкладинка на журналі багатофарбова.

Умови передплати з надсилкою:

На 3 міс.—30 к., знижка 7⁰/₀; на 6 міс.—60 к., знижка 10⁰/₀; на 12 міс.—1 карб. 20 к., знижка 12⁰/₀.

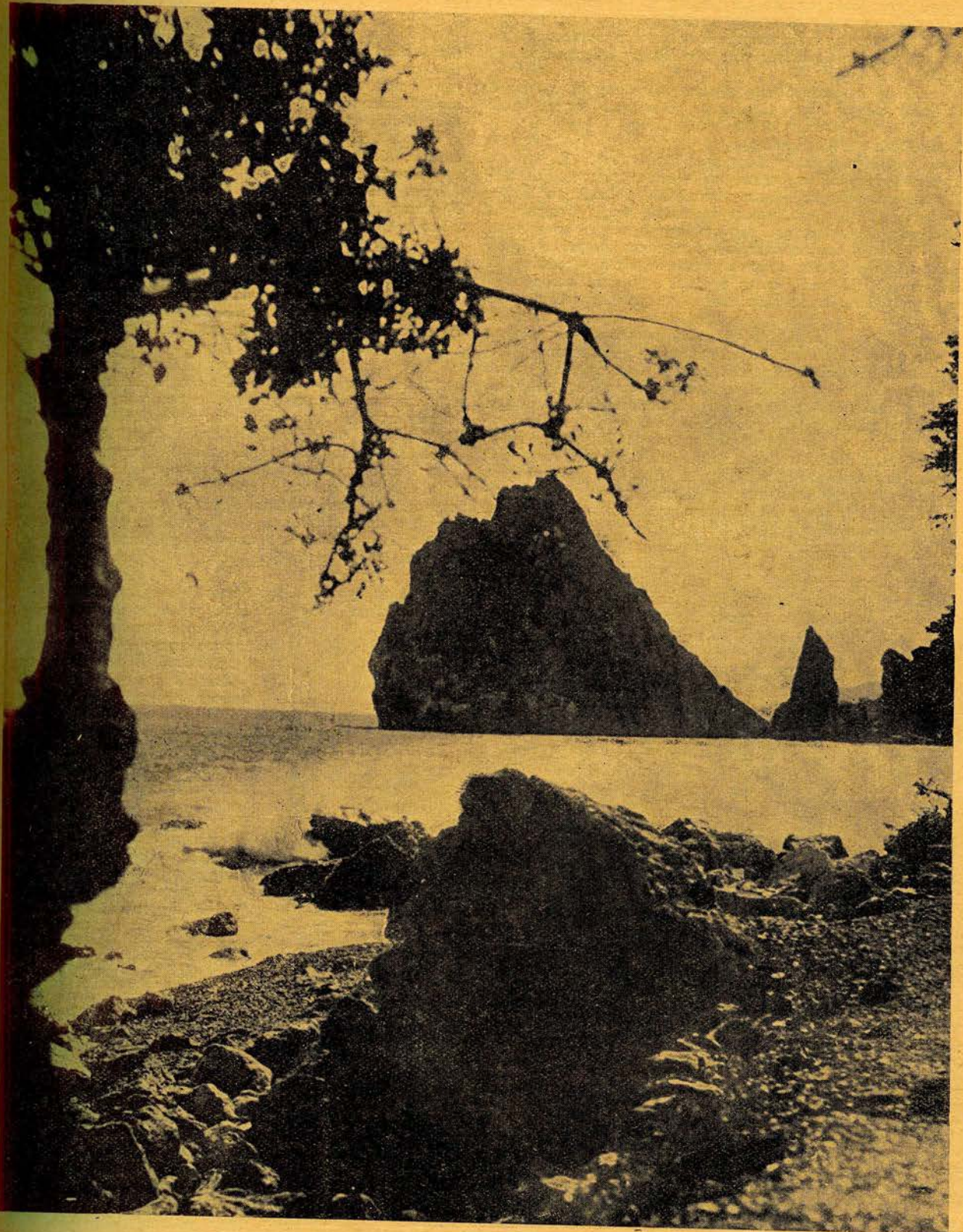
Ціна окремого примірника 10 коп.

№ 28
10-го липня
1927 року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

Скелі „Монах“ і „Діва“ поблизу Симеїза. Підчас недавнього землетрусу „Монах“ пошкоджено

ОПОВІДАННЯ ПРО ДРУГУ ЖАННУ

Курт Клебера

Переклад з німецької М. Ільтичної

ЦЕ КОРОТКЕ оповідання про другу Жанну має свого пролога, хоч він нічим і не видатний, та я все ж уміщу його на початку. Так от ми, при тім був Жюст, мій сусід з вулиці Монь, ішли собі одного разу вулицею Жанни і балакали про велику Жанну. Не тому, що ми як раз проходили її вулицею, ні, цілком випадково, ми тільки згодом зауважили цю назву вулиці, але ми балакали саме про Жанну, як раз про неї. Жюст зауважив:

„От так, як ми мали Жанну війни, так само ми мусили б мати й Жанну миру. Так,—мусили б. Особливо тепер, коли салдат пруть на Марокко!“

Другого дня ми й зустріли її.

Ця зустріч була знов же цілком випадкова. Я був із Жюстом на вокзалі Л'Ест; звідти ми поверталися вулицею Реколле, перейшли Ке де Вальмі і вийшли на вулицю де ля Гранж о Белль. Там темно, навіть таємниче, і цю таємничість іще побільшували люди, що юрбою хутко бігли по вулиці. Один гурт підхопив нас, протяг із собою повз ланцюг поліцаїв через два чи три проходи в якусь тісне подвір'я, і раптом ми опинилися в великій залі, стали в самій гущавині людей, що голосно розмовляли, жестикулювали; тут були чоловіки в маленьких кепках із червоними гвоздиками на грудях і жінки з дітьми на руках та з клаптями червоного краму, а над усім підносилося не менш десятка великих прапорів—вишитих, полинялих червоних і зовсім червоних. І ми вже зрозуміли, де ми опинилися—в будинку зборів паризьких профсоюзів, там, де парижане одбували свої вечірні мітинги, в помешканні, звідки вони надимали своїм червоним подихом черево міста, стискували атмосферу в великому Парижі та сповнювали його вибуховим матеріалом. Ми не одразу побачили її, другу Жанну. Так спочатку ми бачили тільки чоловіків та чоловіків. Далі якогось маленького, вкритого шрами матроса, що промовляв з невисокої трибуни. Промовляв з запалом, захоплюючи слухачів. Це ж була промова проти війни!

„Ми тільки матроси!“—казав він. „Бідні матроси, але ми не знаємо якось іншого ворога, крім капіталу! Не знаємо й ніяких інших супротивників, як наші офіцери й капітани. Наші прапори так само червоні, як і ваші, і ми лишень очікуємо на день, коли ви розгорнете їх, коли ви понесете їх із

передмість у серце Парижа. Так, ми чекаємо на це, ми матроси з флоти Середземного моря!“

Вона не вийшла й після матроса. Ні, на трибуні став гладкий сивий панок. Він назвався депутатом Палати і, очевидно, грав якусь роль серед профсоюзів, бо люди навкруги нас знали його. Він теж сказав промову. Коротшу, ніж матрос, і лагіднішу. Що ж горобий? Будувати барикади проти війни, озброювати маси—це ж була б утопія. „Часи революції минули!“ зазначив він кінці. „Завойовувати місто, завойовувати село—повільно, іншим способом! Головою! Розумом. Тим, що зветься мозком, зветься духом!“

І ось тут виступила вона, Жанна. Це була невеличка хлява жінка щось 23 або 24-х років. Тонкорука, коротковолоса з блакитно білими щоками, з гострим тонкогубим ротом, якими очима! Вони були так само ясні, як і гострі, була сама добра, як і могли б бути й отруйні: очі дикого бугая матері. Очі, що їх Жанна й повинна мати.

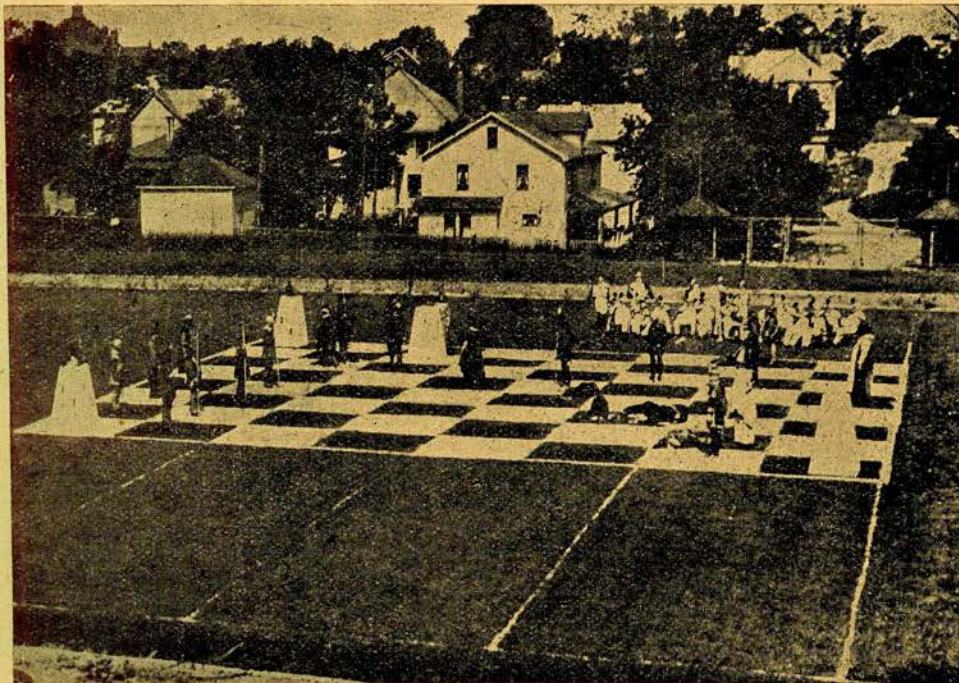
Вона говорила ще менше, ніж сивий панок. Але гостріше і з більшою силою переконання. Кожне слово було як стріла, було вже гострим і заточеним, коли ще тільки зліз з губ; воно ставало ще більш небезпечним у повітрі, а в воно протрапляло, там впивалося колючим болем, викликало неситим волю до боротьби. Слова ці переконували! Вони підлювали пожежу!

Збори бурхливо привітали маленьку жінку.

Що вона говорила? Так, вона говорила проти обиди. Спочатку проти революції, а потім проти духу. „Є ще й середина!“— сказала вона. „Щось таке, чого ми не можемо одразу роздути, що повинно спочатку вирости, як і той дух. Проти поставити себе війни! Стати першими генералами, перед її гарматами, салдатами, її флотою—не зі зброєю, а просто нам самим—такими, як кожне бачить. Скрізь—у казармах на вулицях, на вокзалі. Не захищати не базикати—на смерть ми мусимо задущити війну. І не через кім місяців, а вже сю-ніч, завтра, кожного дня цупкою масою мусимо ми об'їздити її колеса!“

Коли вона закінчила, її вітали бурхливіше. Гурт слухачів підкинув навіть на плечі. Та де-котрі виступили також і проти. Матрос та гладкий хиткий на ході слюсар; так само і раз зійшов на невисоку трибуну сивий панок. Але було вже занадто пізно, маленька жінка перемогла. Та повинно смертельно натиснути на війну—задушити її. Для того треба не дуже багато чого, хіба лишень трохи відваги, та й робота не так уже й небезпечна; понад те—не треба ж зволікати жінка мала радію—боротьбу можна почати вже й сю-ніч. І боротьба та почалася, але я хочу розповісти про це по черзі. Другого ранку ми—Жюст був знову зі мною—побували в кричному ринку і йшли звідти берегти Сени до Ліонського вокзалу. Чого на треба було? Та власне, нічого особливого, вокзал був нам просто по д

ЖИВІ ШАХИ В АМЕРИЦІ

В штаті Огайо відбулась недавно цікава партія живих шахів. Керували грою відомі шахісти Шнітцлер та Александер. Ролі шахових фігур виконували учні Уїтгенберг-Коледжа

розі. І от, на бульварі Дідеро ми побачили салдат, що йшли похідним ладом. На чолі у них був невеличкий гладкий і обліплений орденами офіцер, за ним з бадьорим маршем оркестр, а за оркестром маршеві колонни.

Так, вони виступали. У них були похилені голови і меланхолічний настрій. Побч них йшли їхні жінки, матері. Це були справжні проводи. Але що ближче підходили салдати до вокзалу, то густішою ставала юрба жінок. Ціла армія їх вихопилася з вулиць Гразатьє та Шарантон. Чимало жінок несли прапориці, але не синьо-біло-червоні, як ті, що їх повистромлювали по своїх балконах де-які буржуа, ні, це були білі та криваво червоні, а на однім був і малюнок: дві дужі робітничі руки трощать рушницю.

Хвилями почали битися жінки об салдатський похід, чіпляючись до колонн; промовляли вони до солдат, і це був уже не шепіт розлуки, а уціплавні, колючі слова: „Лишайте вдома! Куди ви йдете? Убивати колірників? Посоромтеся!“

Або: „Давайте сюди зброю! Затопчіть її в порох! І рання також Геть зі зброям убивства!“ І скрізь там, де натиск був найбільшим, і скрізь там, де молодим салдатам найбільше загрожувало, там бачили ми знову нашу вчорашню Жанну. Вона була привідцею цих дрібних атак, вона вже здійснювала свій план. Як вежа, як барикада, як сміливий, відважний герой-борець протиставляла вона себе салдатам з маршевої колонни.

Кінець цієї боротьби вийшов уже не такий мирний, як був початок. Раптом по вулиці зацокотіли кінні жандарі. Вони одір-

вали жінок від салдат, погналі їх назад, розвіяли по сусідніх вулицях, але побиті вже досягли своєї перемоги. Коли гладкий офіцер порухав свої салдат, то де-кого вже бракувало,—не дуже багатьох, хіба яких десятків зо-два, але так, що й після пильного шукання їх уже не знайшли.

Другого дня я виїхав з Парижу за Сен-Дені. Жюст хотів показати мені одну робітничу комуна, і тому я кілька днів нічого про нашу Жанну не чув. Я не знаю також, чи траплялися за цей час нові сутички, але коли я повернувся до Парижу—це було в п'ятницю та ще й дуже рано,—я зразу ж опинився в одній із них.

Цього разу виражався великий гурт салдат. Може цілий батальон. Вони сунули прискороною ходою, вийшли мабуть з одної з північних казарем і мали од'їхати залізницею з Ліонського вокзалу.

Сутичка з поліцією вже сталася. Принаймні, я скрізь бачив жінок у втечі, знову жандарів на конях, а також і інших поліцаїв та поліційні команди. Та демонстранти, як видно, знову силкувалися спинити маршевих салдат, і сьогодні було тих демонстрантів не якась там сотня, а вже тисячі, і, що мені особливо впало в око, були вже не тільки жінки, а й молоді; і скрізь, де з перехресних вулиць на бульвар вихоплювалася на салдат нова юрба,—я бачив також і чоловіків.

Там, де бульвар Мажанта виходить на майдан Республіки, там сталася генеральна сутичка. Салдати, з присадкуватим полковником на чолі, мали вийти на бульвар дю Танпль. Але хоч

Контр-революційні сили в Нікарагуа. Парад війська Діаца в околицях міста Монагуа (столиця Нікарагуа)

Визвольна боротьба в Сирії

Хазайнування французів у Сирії довело країну до великого зубожіння. Багатий колись базар у Дамаску зараз немов вимер—немає ні крамарів, ні покупців. Виконавчий комітет сирійсько-палестинського конгресу звернувся з відозвою до Європи й Америки допомогти країні. На фотографії—безробітні на базарі в Дамаску. Льворуч—військова рада сирійських повстанців; перший зліва—провідник повстанських частин Фаузі Бек ель Каувадиш.

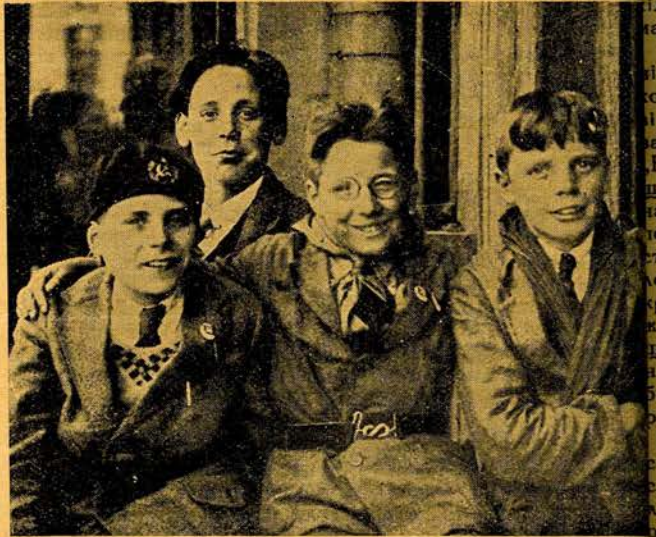
щось із чверть сотні поліцаїв прочистили шлях та й далі прочищали його, все ж він лишався забитий. Як отара кіз юрмилися жінки перед конем полковника, і їх ставало чим раз більше, вони насідали на салдат одночасно праворуч і ліворуч, обсіпали їх летючками й червоними кв'тами, умовляли їх і силкувалися одпихати їх назад.

Салдати не противилися цій атаці нічим. Та де! Вони були навіть раді цій несподіваній сутичці. Вони реготалися з жінками, хапали їх в обійми, і при тій лави їхні потроху руйнувалися. В тім була їм справжня біда. Жінки проточувалися глибше в їхні лави, і хоч унтер-офіцери чим раз лютіше кричали, а рухливий прасадкуватий полковник на своїй гладкій коняці чим раз запальніше лявся, все ж довгий похід враз спинився, розпорочився, і марш на Ліонський вокзал увірвався й затримався.

Я не знаю, що ще трапалося пізніше і як закінчилася ця баталія. Я знаю тільки, що коні натиснули нас і спереду і ззаду і що ми мусили хутко завернути на вулицю Тюрбіго. Стрімголов тікаючи цією широкою вулицею, ми, проте, були вже цілком певні, що вся ця історія відбулася не дурно, що жінки досягли своєї мети, і що мала Жанна здобула нову перемогу.

Підчас цієї втечі почули ми також, що після полудня в західній частині міста мають одбутися сходи демонстрантів за мир, щось ніби засідання генерального штабу при малій Жанні; Жюст навіть здобув вхідну картку та пароль до неї, і тим, що ми вже й себе залічили до демонстрантів, то й ми теж рушили туди.

Засідання відбувалося в великій, захованій у глибу саду альтанці. Жанна сиділа біля столу, а навколо неї стояло щось біля 20—30 душ люду. Це були здебільшого чоловіки, і ці чоловіки майже всі були представники з околиць великих підприємств. Нічого особливого на засіданню не трапалося. Поедналися на тім, що боротьбу проти висилання Паризького війська на фронт треба ще дужче загострити. Але як? Тепер уже за допомогою летючок та хатньої пропаганди. Що-ранку, що-вечора. Весь Париж повинен стати суцільним маніфестом проти виводу салдат. Це злетіло з уст малої Жанни чисто так само, як колись з уст великої злітали стратегічні плани проти Англії,—майже випадково. Це виплило з неї як із кринички, і при тій у її

Делегація англійських піонерів, що недавно прибула до С. Зліва на право—В. Боккер, Е. Торнер, Р. Кліфідт та Роберт

поводженню не помітно було ні екзальтації, ні взагалі чогось особливого. Ні, їй було майже байдуже до своїх слів, вона говорила тихо, уважно прислухалася до відповідей на свої пропозиції, обмірковувала ці відповіді і остаточно ухвалювала нову лише тоді, коли вже й останній ставав на її бік.

На ранок Париж і був уже тим маніфестом миру. Я знаю, як вони досягли цього—Жанна й її помічники,—але всіх перехрестях улиць, по всіх майданах, по всіх афішних стовпах, по мурах та порканах, скрізь, де тільки можна було розліплено було летючки. Так само їх рознесли й по хатах,

Банкет на честь делегації радянських учених, улаштований німецьким товариством вивчення східної Європи підчас тижня радянських учених у Берліні (19—25 червня). В центрі тов. Семашко, праворуч проф. Шмідт-Отт (голова Т-ва), далі—тов. Луначарський. Стоять члени делегації. Перший праворуч—проф. Шмальгаузен і дев'ятий—проф. А. В. Палладін (укр. делегація)

підсовували їм двері, роздавали їм пред мешканців, принесли їх на і в наш невеликий отель для реїзжих.

Це були довгі наївні листів. Сказати б—мітивного мови. На жаргоні. Кою мовою та з вами, як говорю по передмісті „Виступати при марокканців, у буйство. Це в убогих стухів ко зия отар! Салдати тільки збагачу каси наших талантів! Комуністичний м'ярокканець має жінку й діти

Це були гаї а що стояло ними, мало різнилося од При кінці був клик до демонстрації. Не до так як були попередні, а до демонстрації проти війни взагалі.

Ця генеральна демонстрація відбулася вже через день після цього. Була неділя. Братися мали в величкому літві

му ресторані на березі Сени, і крім декількох закритих організацій зійшлося ще мабуть з 2—3.000 іншого люду.

Видима річ, потрібна була певна мужність для участі в цій демонстрації, бо кого ми тут побачили — Жюст знову був зі мною, — майже всі були старі випробовані бойці. Ветерани миру, свободи, руху „Ніколи більше не воювати!“ Ветерани, що, не задовольняючись своїми рудими, наповненими полум'ям боротьби обличчями, пов'язалися ще й великими червоними стрічками. Звичайно, я бачив також і молодь. Але й ця молодь справляла найкраще вражіння, рівно ж як і та невеличка зменська жінок, що я пізніше побачив, і що всі купчилися навколо нашої відважної Жанни: вони теж, мабуть, висіюли в боротьбі на лінії огню не один десяток років.

Б'ля півдня ми вирушили. Молодь стала на чолі. Та зайшли ми недалеко. По сусідніх вулицях скрізь стояли поліційні ланцюги; ці поліційні ланцюги раз-у-раз одкидали нас ізнов до садового ресторанчика, не давали нам прохопитися ні горою ні низом, і нам кінець-кінцем не залишилося нічого іншого, як розпустити всю демонстрацію.

Мала Жанна пристала на цю думку і ми знову розвіялися. Коли ми поверталися до дому, з нами йшов

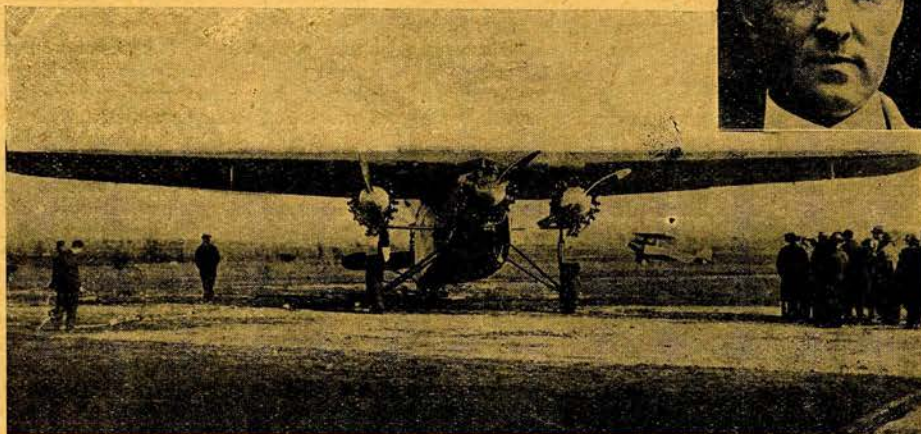
один худенький слюсар. Це був швайцарець і працював у 15-му районі в робітні для ремонту автомобілів. З розмови з ним ми нарешті одержали так давно вже нам цікаві відомості, власне, — х то така наша мала в і два ж на Жанна.

„Вона — ніщо особливе“, сказав слюсар. „Швачка. Живе на вулиці Лямарк, має двох підлітків-сиріт. Батька вбито в 1915 чи в 1916 році“.

„Партійна“? запитав Жюст.

„Ні“, відповів слюсар. „Але всі ми знаємо, що вона дуже активна. Вона не прогавить жадного зібрання, жадного страйку, жадного виступу. Вона скрізь, уже сім років, і ми так і звемо її Огонь“.

Американський авіатор Берд, відомий своїм польотом на Північний полюс, слідом за Ліндбергом та Чемберліном спробував перелетіти Нью-Йорк—Рим, але упав у Ламанші. На фотографіях—(призначений для цього) тримоторний аероплан „Америка“ та портрет Берда

ДО ПРОЦЕСУ ДРУЖЕЛОВСЬКОГО

Відомий фабрикант фальшивих документів, скерованих проти СРСР, Дружеловський. В 1919 році він дезертував з червоної армії та побувши в армії Юденіча та в 2-му відділі польського генерального штабу, осівся в кінці 1922 року в Берліні, де організував фабрику фальшивих радянських документів. Дружеловський збував їх урядам західно-європейських держав, що використовували їх для антирадянської кампанії. Рік тому органами ДПУ арештували його після нелегального переходу радянського кордону. Його справа розглядається у Військовій Колегії Найвищого Суду СРСР

Після цього знову досить довгий час я не бачив малої Жанни і нічого про неї не чув. Приблизно десять днів. Та вона за цей час не лінкувалася, принаймні—все свідчило про щось інше.

Коли я побачив її знову—це трапилося одного душевного вечора—вона стояла на чолі хоч невеличкої, але вже цілої армії. Число її прибічників подесятерилося, і все це були дорослі хлопці.

Так от, побачив я їх знову на демонстрації. Але не з нещасливим початком, як минулого разу. Тепер вони йшли з півдня, від вулиці Мадемуазель та з вулиці Лекурб—і пройшли так уже пів міста.

Перекажу, який був цей похід. На чолі виступав гурт молодих хлопців. Всі вони несли великі таблиці: „Геть з війною! Геть з насильством! Хай живе мир! Хай живе порозуміння народів!“ Та й брутальніші: „Як що ви не спините війни—ми збудуємося! Раз ви стріляєте людей—ми теж почнемо стріляти! По війнах приходять революції!“ За хлопцями йшли жінки. Вони йшли групами. Мабуть, що з окремих районів. В кожному разі вони несли великі таблиці з номерами і подеколи знову таблиці з написами. Таблиці з бойовими гаслами проти війни, а серед них одинокі прапори.

За жінками йшли чоловіки. Таблиць тут уже було менше. Зате зразу переважали прапори. Це були прапори професійних союзів, районів. Роскішні прапори. Подрані прапори. Прапори, що їх ношено по вулицях напевне вже з 48 й 71 років. Так само й прапори передмість; і з них я побачив, що влада малої Жанни сягала вже до Версаля, та навіть до Сен-Жермен і до Гонесс.

Та я зауважив іще щось. Що вже й частина глядачів опинилася під впливом малої Жанни. Тут і там вони гукали до демонстрантів, вітали їхні прапори й таблиці, а з вікон вищих поверхів посипали навіть квітами.

Я повинен також сказати що ми, Жюст і я та ще декілька люців, теж пристали до походу, що ми так пройшли Севрську вулицю і що весь похід мало не досяг Сен-Жерменського бульвару.

Але за кілька кроків до нього на наші передні лави з усіх боків вчинено було напад і розігнано на три напрямки. При тім картина вийшла зовсім не урочиста. Я чув другого дня, що кількох демонстрантів переїхали, одного вбито і десятьох чи одинадцятьох поранено.

Забув уже, скільки день минуло потім, поки я побачив малу Жанну у п'яте і в останнє. Я тільки чув від Жюста, що вона й далі влаштувала свої демонстрації та зустрічі з салдатами, що вона від листівок перейшла до противної газети, що ця противна газета поширювалась також і серед салдат, і що вплив Жанни та її руху проти марокканської війни та проти війни взагалі прохопився вже й у флоту, на фронт у самі Марокко, а також і на фронт у Сирії. Звичайно, всього цього досягла не сама вона, її навіть одсунуто було на задній план, на місці її стояли тепер ватажки профсоюзів, партійні органи, члени паризького магістрату та депутати до парламенту. Але

вона ще й досі була душею всього руху, добрим його генієм, і у мене було тверде враження, що вона ще й на довгий час ним залишиться.

Ця моя п'ята зустріч у третє трапилася на масовому виступі. Треба було повторити останні демонстрації в серці міста. З приводу цього мушу сказати, що мала Жанна та її прибічники за ці останні тижні де-чого навчилися. Коли до перших демонстрацій вони закликали публічно, то вже дальші влаштувалися чим раз більш таємничо й несподівано; вони проточувалися в місто як злива, як повінь, а цього разу демонстрація повинна була стати облогою міста, нападом, ударом аж у центр його.

Організовано деонстрацію було дуже хитро, і тим що Жюст, бравши в усіх цих боях і сутичках чим раз активнішу участь,—усе знав, то й я теж міг орієнтуватися в її плані.

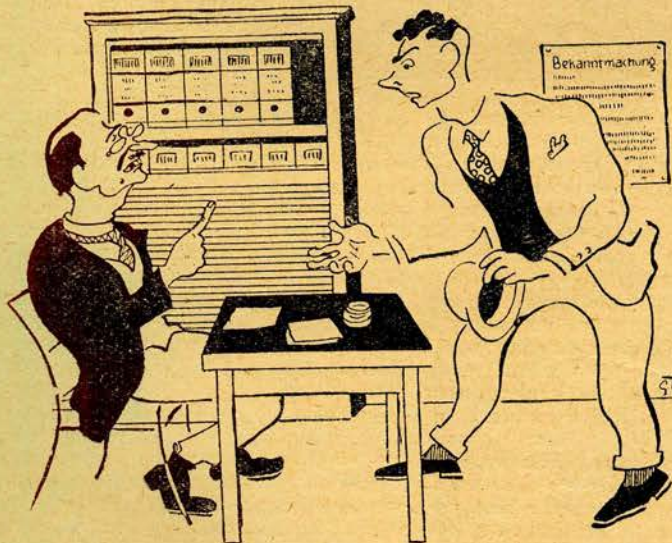
Посамперед подбали про те, щоб демонстранти сходилися не на однім місці. Вони сходилися за Монмартром, вони сходилися на Італійському майдані, в Сен-Фаржо, в Монруж, в Гренель, в Пассі, в Кліші; з півдня, з півночі, з північного сходу, з усіх боків вдиралися вони до міста, вдиралися скрізь цілими колонами на тисячі, на десятки тисяч людей: адже з невеличких армій протягом місяця виросло ціле військо.

Їхня хитрість сягнула навіть до того, що вони з окремих напрямків шли різними колонами, що вони розгортали свої прапори та таблиці здебільшого лишень тоді, коли переходили кордон міста, що на чолі вони ставили групи найбільш покалічених інвалідів війни; ці старі салдати теж демонстрували проти війни, і зовсім не тому, що їх, мовляв, присилювали йти з усіма, а тому, що вони так само поборювали й кляли нову війну, чи нові війни, як і інші. Жюст сказав мені ще, що всі ці окремі групи повинні спробувати пробитися в Тюільрійський Сад, що далі вони мають там об'єднатися, щоб уквітчати цілу демонстрацію спільним протестом проти війни та вбивства.

Цей широкий план і справді виконали так само, як було запроєктовано. Поліція, виступивши проти перших колон з півночі, раптом побачила, що її на заході й на сході вже обійшли, що поруч розвіганого північного походу вже повстало де-кілька нових, що крім того сунуть також численні групи з півдня; і перше ніж вона взагалі отямилася у цьому неймовірному безладді, перше ніж вона змогла підтягти свої резерви та допоміжні команди, демонстрація вже проходила вперед. Перші лави досягли Тюільрійського Саду, групи зі сходу й заходу сунули за ними, а під кінець пробився й похід з півночі.

Зібрався велетенський натовп; Жюст угадував на вісімдесят тисяч чоловіка. І люду що хвилини ставало ще більше, бо прилучалися перехожі, туристи, а також і ті, хто на початку побоювався; за подіюванням газет при кінці демонстрація перейшла за сотню тисяч учасників.

ЗАКОРДОННИЙ ГУМОР

Копські приклади.— То Ви хочете емігрувати як раз до Англії і стати там поліцаєм? А яку ж професію Ви мали досі?
— Ламав сталні каси!

(Ulk)

Поблизу оранжереї скупчення було найгустіше. Звідти мали промовляти; принаймні, на підвищеному стояли вже де-які промовці, а наша відважна Жанна була серед них найвище.

Я бачив її досить ясно. Вона ще більше зблідла й схудла. Так само ще потоншали руки. Та все ж це була та сама наша відважна Жанна, і спід її блідого обличчя як і перше палахкотіло старе полум'я. Так, вона паладала ще ясніше, ніж того вечора на вулиці де-ля-Гранж о Бель, вона стала просто факелом. Вона була, як казав тоді отой худий швайцарець-сьюсар, справжній огонь.

Я вже не пригадую, хто промовляв. Я не зміг також згадати, про що й промовляли. Але кожна промова завершувалася тим, що сьогоднішній день—це день перемоги. Що відтепер те „Геть з війною!“ можна гукати скрізь і всюди. Перед Луврським палацом і перед Отель де Вій. На вулиці Ріволь і перед Пале-Рояль. „Так!“—верескнув якийсь високий робітник гострим як ніж голосом: „Навіть перед Палатою депутатів. Ми завоювали Париж! Місто наше“.

І ми гукали те „Геть з війною!“ Гукали так голосно з тисяч горлянок, як іще ніколи в світі не гукали, гукали знов і знову, з чим раз більшим азартом. Гукали, аж поки знов не покрипили і не поглухли од власного крику.

Ну, а що ж було далі? Властиво кажучи—нічого. Ми незабаром і досить швидко розійшлися, не тому що нас розігнали, а на поліцію справила надзвичайне враження така безліч людей. Тут учасників було занадто багато, щоб розгонити їх кінними та кулеметами. Цим мені та поліція подобалася. Вона побачила тут не виступ якоїсь секти, що надумала перемогти війну, а якусь там нещасну сотню чи тисячу, що з нею можна б уператися в одну мить, ні—це було море, це була майже половина міста, а такі маси треба визнавати, перед ними оступаються принаймні,—поліція Парижу.

Поворотного походу з демонстрації я, між іншим, не забув ніколи. Як клинни посунули наші співочі червонопрапорні колони вулицями міста, кожний демонстрант вибрикував ногами немов божевільний. Кінець-кінцем ми просто не знали, що нам робити з нашим щастям. Якийсь невеличкий муляр-католик певнював кожного, хто тільки його слухав, що цей день—ніби день на небі. Другий хлипав од повноти почувань і розповідав про 1914 рік. „Тоді нас було ледве пів сотні, а сьогодні на пів міліона!“ Третій весь час перебивав його, вигукуючи: „Так, це як чудо! Мир іде!“ І при тім ми знов і знов падали одне одному в обійми, лопотіли нові слова і присягалися ще відважніше виступати проти війни.

Підчас цього поворотного походу чув я й ріжнє інше. Короткі секретні повідомлення з фронту. „Цілі полки бунтує у Марокко“, розповідав шельмуватого вигляду гладкий дезертир. „Просто зрікаються стріляти, і на кожного салдата з передової лінії треба виставляти три або чотири наглядачі, щоб не давали йому змоги втекти“. Присадкуватий кочегар, що ще перед двома днями був у Марселю, розповідав те саме про флот. „Команда з трьох крейсерів“,—він і назвав їх—„що мали йти на Мелілу, не схотіла виконати наказу. Хоч їх подужали поробити серед них арешти, проте рух за те, щоб не воювати ширяться серед матросів і далі!“ Оповідання третього й четвертого, з Сирії, теж були зовсім не про войовничі звиязства, а справжнім козирем серед усього цього була звістка, що армія знад Райну та Саарського району повстала вже проти перших спроб вирядити їх на будь-який фронт. Отже, це була правда,—те, що за хвилину перед тим виголосив мій сусід, мир таки йде по світу, і огонь, розпалений на вулиці де-ля-Гранж о Бель, палахкотів чим раз грізніше.

І на цім висновкові я, властиво кажучи, міг би своє оповідання про малу Жанну й закінчити, бо через три дні після цієї великої демонстрації я виїхав з Парижа. Але я мушу ще повідомити, що малої Жанни сьогодні нема, що її вбито, і що друзі з вісімнадцятого та дев'ятнадцятого району кілька тижнів тому поховали її. Все, що знаю я про цю смерть, знаю я від Жюста. Він був при тім. Він написав слово в слово ось що: „Жанну вбито під час сутички з ешеломом артилерії. Ми вгадали, що перемогли, коли один з офіцерів скомандував галоп і мугирні селянські парубки кинулися на нас. Але“, писав далі Жюст „вона полягла не дурно. Усі наші передмістя через її смерть стали суцільним морем окропу, і де вона цю кілька день тому була одна-однісінька, тепер враз повстало кілька тисяч нових Жанн!“

„Та хіба ж це, між іншим, не чудова смерть?“ писав Жюст далі. „Великій Жанні побудовано церкви й пам'ятники, її уроки чисто поминають, її навіть залічили до святих... Зате наша Жанна воскресла, воскресла вже того ж таки дня“.

Українська школа в Ташкенті

В 1918 році в Ташкенті (Узбекістан), за ініціативою робітників-залізничників було відкрито українську школу. Кілька разів вона була під загрозою закриття за браком коштів, але її підтримували батьки-робітники, об'єднані в українському громадському комітеті м. Ташкента, і школу не закрили. Тепер ця школа перетворюється на педагогічний технікум.

Народний учитель Сергій Васильович Денисько, що 50 років працює на ниві народньої освіти. В червні цього року його вітали на районній педагогічній нараді в с. Руковщині на Полтавщині.

Крюківський клуб залізничників
Збудовано його в цьому році

Перша українська мандрівна капела
кобзарів

НОВІТНЯ ЄВРОПЕЙСЬКА КЕРАМІКА

Стаття В. Кобринського

Кераміка та порцелянове виробництво—це так зване прикладне дрібномистецтво. Воно йде в масу як оздоба на речах широкого вжитку: горшечках, мисках і т. інш., або як чиста оздоба фігурка, або ж оздоба карнизів, стін то що. Коли ми дивимося на гарно зроблену, а до цього ще гарно оздоблену річ, або на мистецький твір, у нас повстає почуття приємності, нам сачим якось краще стає від цього, нас це приємно зворушує, або кажучи словом, емоціонує. Таке зворушення мистецькими творами має виховавче значіння, бо воно виробляє в нас смак і ми з часом підсвідомо й самі починаємо дбати, кожне в своїй ділянці праці, щоб і наші вироби були чим раз кращі. Та не тільки смак у нас виховується: мистецькі вироби примушують нас не тільки відчувати, а й думати, виводити висновки. Наприклад, коли ми дивимося на фігурку, що являє собою веселу, здорову дитину і фігурку, що передає хуленьку, мізерну, сумну

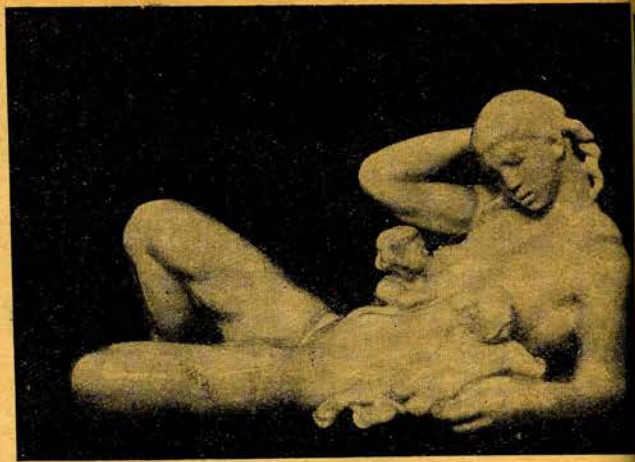
Валлі Візельтір (Австрія)

Пустотність

Макс Льюгер (Німеччина)

Майоліковий рельєф

Кай Нільсен (Данія)

Плід

дитину—ми робимо висновок, що ця друга дитина—бідна і лодна, й ми в фігурці жаліємо її, думаючи про справжнє життя через порівняння зі знакомими нам прикладами з життя у виникає думка про соціальну несправедливість. А коли мистецтво має спромогу наводити нас і на соціальні питання, значить—мистецтво може бути й зброєю, та воно нею і є, головним чином у тих випадках, де взято сюжети, що мають свій корінь у соціальній основі; воно є зброєю і в випадках, де навіть не взято таких сюжетів, щоб не нагадувати їхнього соціального змісту, особливо ж, коли цей зміст дуже пекучий.

Подивимося тепер, як стоїть справа з керамікою в Західній Європі та як її використовує буржуазія, як свою зброю в мистецтві. В Баварському національному музеї влаштовано „Нову збірку кераміки та порцеляни, де зібрано найновіші вироби з ділянки мистецтва. Вироби ці дуже гарні, вони показують усі технічні досягнення, показують, що доба розгубленості в мистецтві минула, що вже знайдено знову форму, і то форму спрощену, ясну та чисту. Збірка показує також, що кераміка та порцеляновий матеріал дається використати в далеко ширшій мірі, ніж досі, і для розв'язання далеко складніших мистецьких проблем, ніж думали дотепер. Кай Нільсен (Данія) у своїй „Плідності“ дає закінчений мистецький твір, розв'язуючи проблему, що її досі було розв'язано тільки в іншому матеріалі, наприклад у камені. У цій творі нема нічого вигадливого, лише суто земною правдою. Валлі Візельтір (Австрія) перетворив матеріал до надзвичайної ніжності, до витонченої м'якості. Дивись „Пустотність“.

Макс Льюгер (Німеччина) в „майоліковому рельєфі“ дає сміливу композицію стінного фонтану, що грає великою свіжістю та багатством фарб і одночасно невимушеністю фігур. Йозеф Вакерле (Німеччина) використовує в „Жалі“ матеріал для з'єднання живости з класичною достойністю. Маврицій Трайфер (Німеччина) доводить, що спрощена форма дуже добре надається і для сюжетів гротескових. Його „Флейтист“ та „Добиш“ добрий доказ цього. Гуго Майзель (Німеччина) гарно зафіксує дитячу свіжість у „хлопчиків з яблуками“. На цій творі помітно впливи і японського мистецтва.

Фріц Гравеніц (Німеччина) показує в дуже ясній формі, легко, невимушено й свіжо весняну байдужість молоді крові. Дивись

Гуго Майзель (Німеччина) Хлопчик з яблуками

Йозеф Вакерле (Німеччина)

Жаля

„Молоді коні“. Людвіг Гіс (Німеччина) творить щось подібне до нової готики з виразним перебільшенням тих частин сюжету, що найкраще годяться для зрозуміння його змісту (експресіонізм).

Тут показано на „Мандрівниках“, як цю справу розуміти. Мандрівник, що вічно шукає притулку, подібний до птахолюдовика, що безупинно думає, як йому в злиднях вижити, що безустанно шукає очима місця, де б ті злидні, кінець-кінцем, скінчилися.

Голова мандрівника перебільшена від цього вічного думання і очі його перебільшені від цього вічного напруженого шукання.

Його тіло перемешене до жахливої схудlosti від цієї вічної надмірної праці та надмірного голоду й злиднів.

В Швеції помічається в найновішій кераміці нахил до монументалізму, себ-то — до такого серйозного художнього обробітку яогось сюжету, що цей серйозний художній обробіток сам собою стає наче пам'ятником.

Підхід до тем береться здебільшого зі старовинної мітології.

Івар Джонсон передає вітер на одній стінній оздобі в вигляді крилатих божків, що підлітають до жінок.

У Франції в кераміці звертають велику увагу на красу фарб, головним чином — на посуді.

В Австрії захоплюються листячковим та гіллячковим орнаментом.

Декому могло б здаватися, що все гаразд. Ми бачимо, що в кераміці є безперечно великі здобутки. Та одночасно ми бачимо й великий розрив між керамікою та життям.

В Західній Європі, як і скрізь за кордоном, іде гігантська соціальна боротьба; сотні тисяч робітників не мають шматка хліба, а тих, що його й мають, експлуатує буржуазія до останніх соків. Злидні б'ють у вічі кожному, зойк тюрем доходить до кожного вуха.

А мистецтво, в тім числі й кераміка, що йде в маси, — мовчить, не нагадує... Коли ж вона й торкається болючої рани, то так невиразно, так оддалеки.

Замість просто і ясно показати голодного робітника, Гіс тікає до мандрівництва, до абстрактних засобів, щоб наголю не відкрити пекла

перед очима буржуазного глядача. Сюжетів праці майже нема і коли і є, то оброблено їх неважно.

Вакерльова „Жаля“ жне з трояндами в кошику на плечах. Хіба це підхід до сюжету „Жалі“, до сюжету важкої праці, що від неї болить кожна кісточка в спині?

У Швеції граються вітрами, в Австрії декадентською пустотністю. Нільсон підійшов би ближче до справи, коли б показав просто пролетарську голодну матір, і вартість цього твору, тоді була б далеко більша.

Інші речі — це речі безжурного життя наче з доби загального соціального добробуту.

Кризу в європейському мистецтві ще не відбуто, і не закінчиться вона перше, ніж злікві-

Людвіг Гіс (Німеччина)

Мандрівники

довано буде там капіталізм основу всіх криз сучасного суспільства.

Тоді й у кераміці доведеться витратити багато часу на утворення нових творів із суто життєвим змістом, на підшукування для цього потрібних мистецьких підходів, на пристосування нововитворених форм для тем життєвого змісту, щоб урятувати кераміку як засіб емоціонально-виховачий, як видатну галузьку масового мистецтва.

Фріц Гревеніц (Німеччина)

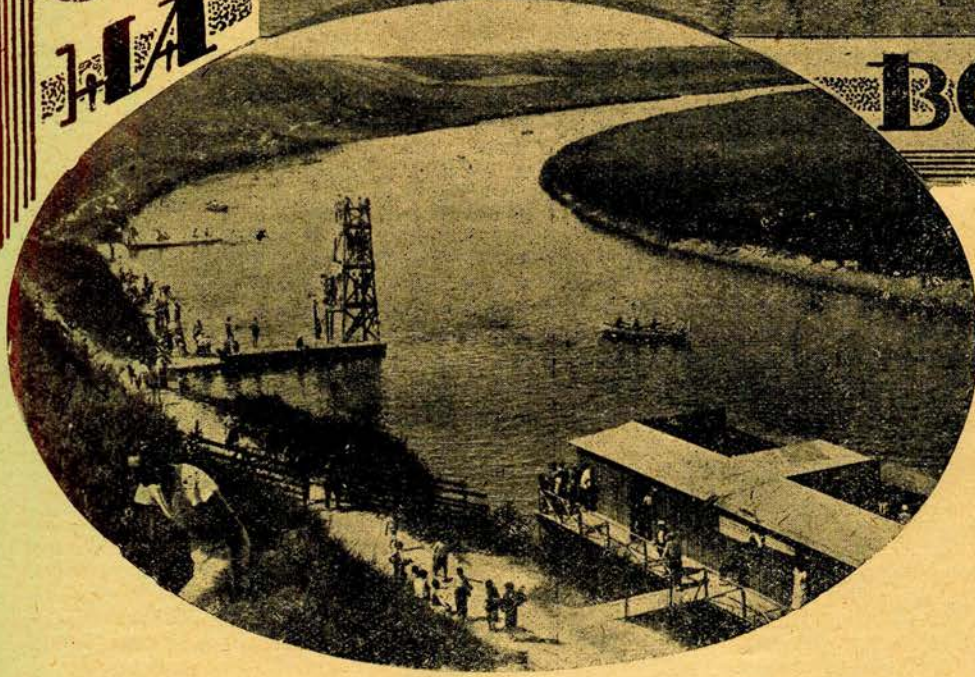
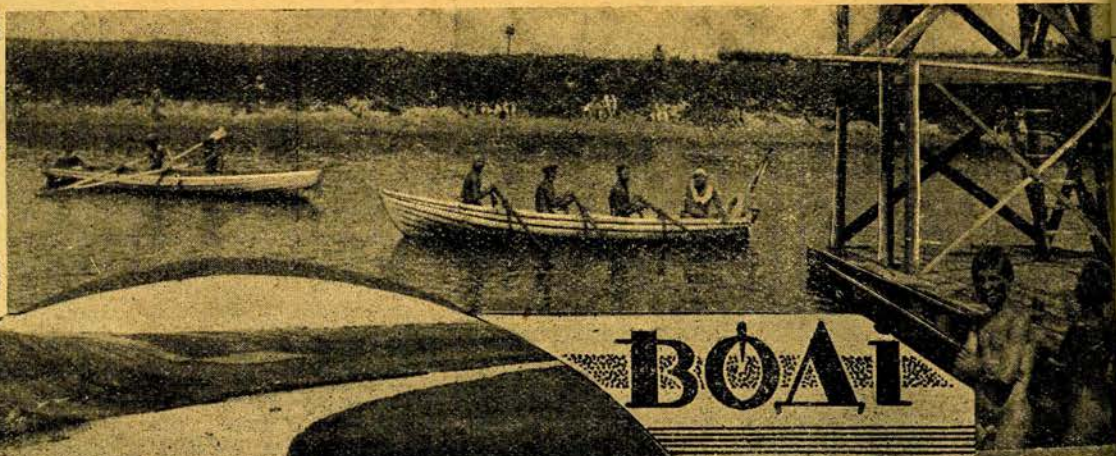
Молоді коні

Маврицій Пфайффер (Німеччина)

Флейтист і добиш

ЖИТТЯ НА ВОДІ

ВОДІ

Фот. ОРЛОВИЧА

На Карачівській водяній станції

Ось вона Карачівка зелено-кучерява, де тисячі робітників що-року відпочивають у будинках в дпочинку, ремонгуючи та зміцнюючи своє здоров'я. Будинки ці роскинуті в зелених садках довгою низкою по обидва боки залізниці, були колись у руках приватних власників, а тепер вони належать ріжним організаціям.

В цьому році, з відкриттям водяної станції, Карачівка має вже подвійний інтерес і часті потяги, особливо в святочні дні, що раз у викидають на станцію сотні, тисячі людей, що вириваються з прокопченої димом міської духоти, щоб кілька годин подихати свіжим повітрям, поплюскатися в прохолоді води та покататися на човні.

* * *

Весело збігає вниз молодий лісок кучерявлучись зеленим листям. Праворуч бірюзовими хвилями хвилюється нива. Ліворуч ідуть у глибину садків дачні будинки, а якраз посередині, як змійка, в'ється вузька стежка, що веде до водяної станції.

Не шукайте на станції роскішних павільйонів з мармуровими сходами та статуями чудових німф і всякого іншого блиску, що його влаштовують на таких станціях по буржуазних країнах, щоб прикрити щуплість їхніх відвідувачів.

Господар цієї станції—Харківська Окрпрофрада, скупа на зовнішній блиск і всю свою увагу, не жалкуючи коштів, звернула на загартування тіла та духу своїх членів.

* * *

Ранній ранок. М'яке, що не встигло ще роспектися, сонячне проміння косо дивиться на прозору гладеньку поверхню річки, граючи золотими яблукми. Зрідка то в однім, то в дру-

гім місці порушує шум сплеску води раннього купальника.

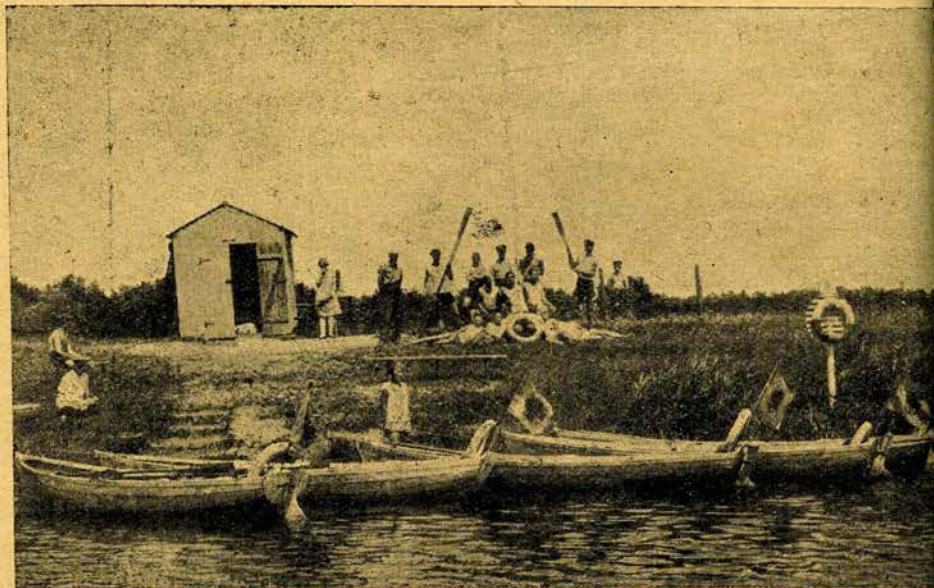
На станції в штучно спорудженій дерев'яній пристані, як величезній сірі чайки вишикувалися 60 човнів—напівтрегерів, що нагадують своєю формою „джиммі“, вже давно порятуться інструктор водяного спорту тов. Павел. Увесь бронзовий від сонця, він нахилиється над красунями-човнами і лагодить, ремонгує човни, готуючи їх до майбутньої роботи: незабаром приїдуть з міських клубів робітничі команди для муштрування. А робота має бути серйозна: скоро будуть змагання. Треба підтягнутися, щоб не осоромитися.

* * *

Беріг потроху починає оживати. Раніше з'являються мешканці будинків відпочинку і перші човни, виходячи зі строю, під натиском сильних змахів вриваються в саму середину річки. Та ось далеко лунає хрипкий, верескливий свисток раннього потягу, що прибув на станцію, і за яких небудь 20 хвилин перший потік городян виливається на площу станції, наповнюючи повітря галасом та шумом. Один по одному знімаються човни, йдучи в золоту далечінь річки.

* * *

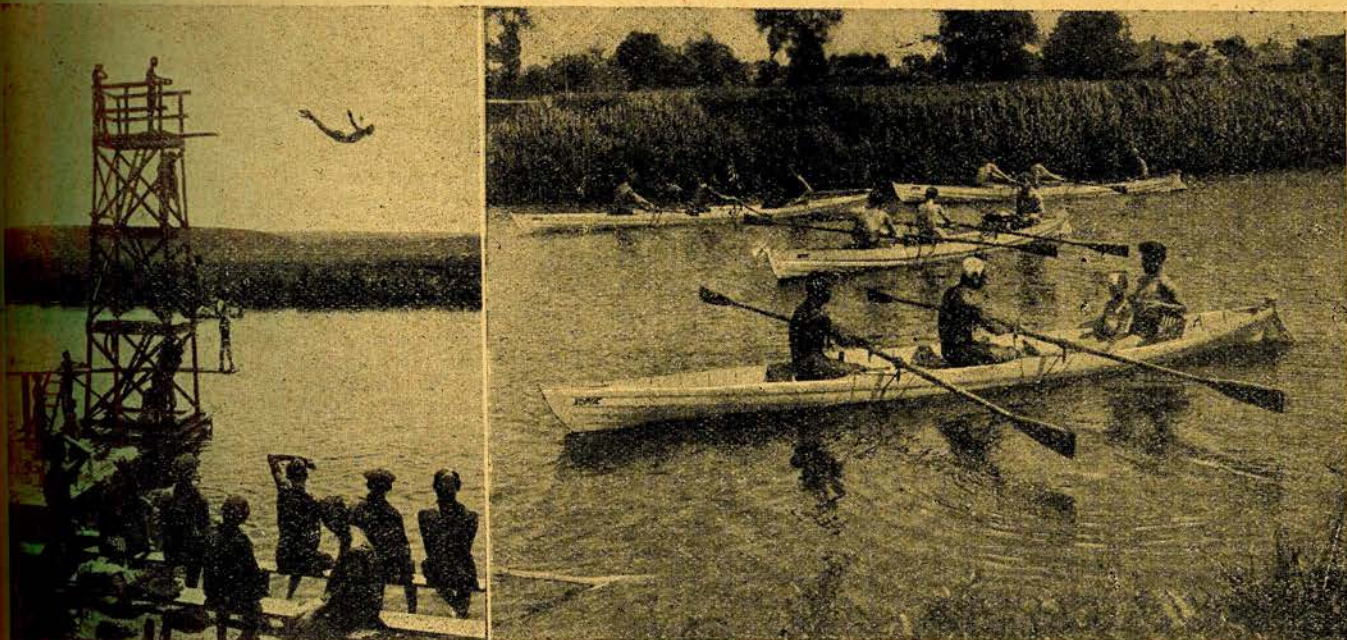
О півдні, коли сонце стоїть у зеніті і кидає на землю росоване печене проміння, річка своєю прохолодою ще більше притягує до себе і тоді на станції особливе пожвавлення.

Човни товариства порятунку на воді на Карачівській водяній станції

Фот. ТУЛЯРА МОЛОДШОГО

Фот. ОРЛОВИЧА

Розваги на Карачівській водній станції. Ліворуч „ластівка“—фігурний скік у воду. Виконує його спортсмен клубу ОРК тов. Приходько. Праворуч—швидкобіжні човни для веслових змагань на воді

М'яло ніжаться на сонці голі тіла, покриваючись бронзовою смагою, радісно плавають і розсікають глибину води сміливі плавці, вгору й униз сновигають човни, скрізь лунає весела, бодьора комсомольська пісня.

Особливо шумно й жваво коло купалень, де гордо підіймається до неба 10-ти метрова вишка для стрибків.

Є легенда на селі, її ще й тепер розповідають старі, що багато літ тому на цім саме місці, де стоїть вишка, затонула церква.

Старі люде запевняють, що за старих часів що-рську, в певний день у воді появлялася ця церква і лунав церковний дзвін.

І от на тім самім місці, де колись затонула легендарна церква, тепер стоїть 10-ти метрова вишка й організовано школу плавання, де що дня муштрується й розвиває свої м'язи та загартовується молодь, та сама молодь, що давно вже перестала вірити в церкву і всі ті байки, що на протяжі тисячеліть затемнювали свідомість народу.

* * *

А по той бік річки, де коло самого берега стрілою підіймається до неба висока щогла, стоїть на сторожі пост т-ва рятування на водах. Во річка Уди дуже лукава, має безліч ям та відводних ковбань і не одну жертву забирала щороку.

Прудкобіжні човни т-ва сновигають вгору і вниз по річці, особливо в святочні дні, готові в яку завгодно хвилину швидко допомогти.

Вартовий, неначе прожектор, безупинно шукає своїми вірними очима по поверхні води і, в разі нещастя, дзвонить

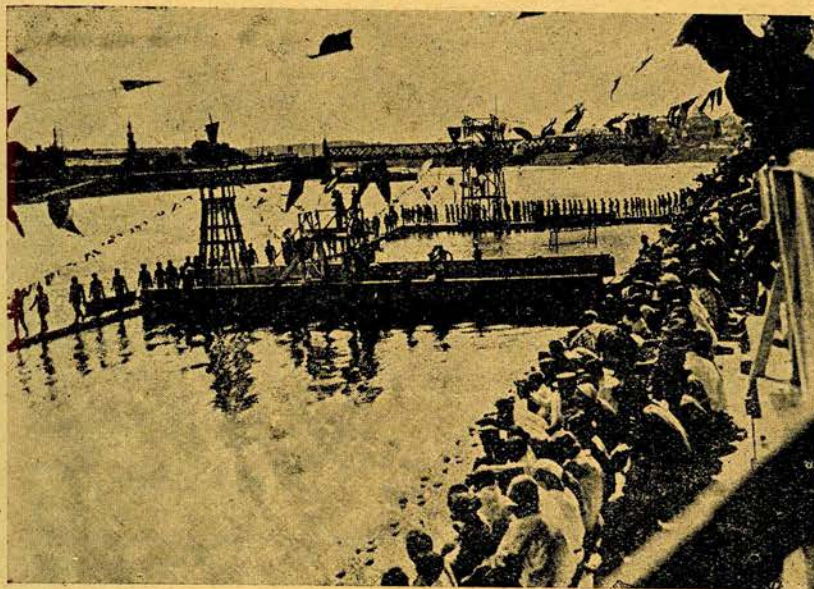
на сполох. Зразу насторожуються дижурні члени т-ва рятування на воді і їхні човни швидко ростинають гладку поверхню води, поспішаючи дати допомогу тим, кому грозить небезпека втопитися в лукавих глибинах річки.

* * *

Всього лише рік тому в Карачівці всі човни були в руках приватних осіб, що брали неймовірні ціни за катання і робили цю насолоду зовсім неприступною для робітників та службовців. Водяна станція цілком витиснула приватних спекулянтів і встановила найприступніші ціни для членів профсоюзів.

Та головне завдання—це загартовувати тіло, розвинути м'язи,—от чому на цій станції немає інституту перевізників і кожному доводиться самому управляти веслами, бо цей спорт, як і всякий інший, повинен бути не тільки забавою, але й засобом для розвитку та зміцнення м'язів.

ВІДКРИТТЯ ВОДЯНОЇ СТАНЦІЇ МГСПС

Парад плавців на відкриттю водняної станції Московської Губпрофради поблизу Ленінських гір у Москві

Та головне завдання—це загартовувати тіло, розвинути м'язи,—от чому на цій станції немає інституту перевізників і кожному доводиться самому управляти веслами, бо цей спорт, як і всякий інший, повинен бути не тільки забавою, але й засобом для розвитку та зміцнення м'язів.

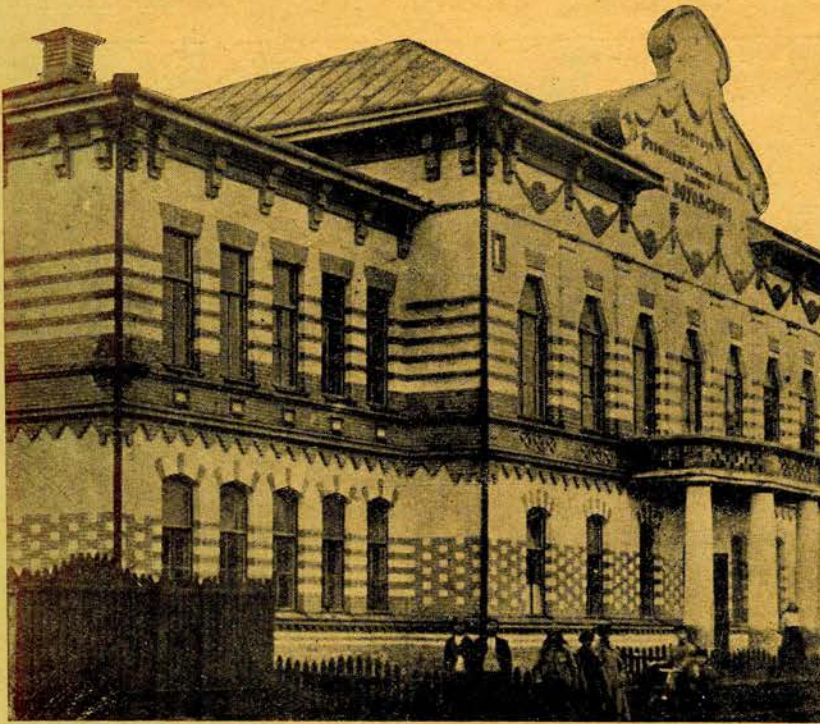
Потрібні вказівки новикам, як управляти веслами, дають досвідчені керовники, що завжди чергують на станції.

Пам'ятаючи також, що в здоровому тілі повинен бути здоровий дух, на станції влаштували і читальню, та місце для розумних розваг і великий просторий павільйон для розваг.

* * *

Так проводять тисячі робітників та службовців нашої столиці свої святкові дні на лоні природи й повертаються увечері до

дому, щоб другого дня з новою енергією взятися за повсякденну вперту, марудну роботу.

Будинок інституту фізичних метод лікування ім. Воровського в Чернігові

ЛІКУВАННЯ БЕЗ ЛІКІВ

Нарис Я. Брика

ПОРОЗМОВЛЯЙТЕ з першим-ліпшим старим лікарем, що працює в органах робітничої медицини, і він неодмінно почне вам скаржитися на важкі умови своєї праці, на нестриманість, роздратованість мас, на їхні перебільшені вимоги, недовірливе й підозріле відношення до персоналу.

І справді народ зривався нервовий.

Війна горожанська, боротьба з інтервентами змінилася у робітника напруженням творчої роботи. Пролетарська держава вимагає від своїх творців знання, досвіду, звичок. Замість років, життя на підготовку давало години. Горів мозок. Горіла людина. Згорала людина.

На курортах, в санаторіях — люде, що знеслилися під тягарем агитних хороб. Тут у Чернігівському інституті фізичного лікування, куди з'їздять хорі з 14 округ України, ви побачите іноді й здорову зовсім з вигляду людину, що терміново отрбує в той же час ремонту.

Це люде, що горіли у великій революційній полум'ї, робітники з радянського активу, що згоряють на праці трудових буднів, люде з важкими функціональними невробами.

Революція, роки боротьби, перетрудили нервову систему. Але революція дала пролетаріатові можливість лікуватися.

І організація в 1923 році в бідняцько-селянській окрузі України великого інституту фізичних

метод лікування, добре устаткованого — велике сягнення радянської медицини.

Крізь світло-лікувальний, електро-лікувальний, глино-лікувальний, гідропатичний, рентгенівський та масажний кабінети за рік проходить до 370 відвідувань. Кабінети устатковано всією потрібною апаратурою.

Особливо цікава річ — глинолікування. Справді в тім, що тепер Чернігівський інститут — це однієї з найкращих лікувальних установ у всьому Союзі, широко поставлене лікування розігрітою глиною. Продовжуючи досліді лікаря Покровського, вперше вжив у Симферополі у 1899 р. глинолікування, Чернігівський інститут д'їшов значних успіхів. Його методом зацікавилися тепер багаті наукових кол, бо глинолікування має велике практичне значіння через свою приступність навіть у сільській оточенні.

В рентгенівськїм кабінеті, в його рентгенотерапевтичному відділі — завжди юрба дітей. Це хворі на фавус (стригучий лишай). Сотні дітей з різних будинків проходять через цей відділ, позбавляючись тут жахливої хороби.

Знайомимося з людським матеріалом. Здебільшого це робітники й селяне-незаможники. Інститут не може вже вмістити всіх, що хочуть лікуватися. Тому низка округ примушена бронувати так звані "сквозні" койки, себ-то на цілий рік.

Тільки ми підходимо до дверей водолікувального кабінету, раптом лунає дикий крик. Це хоробі робітник з цукроварні не витримує душі Шарона на дві атмосфери нагніту.

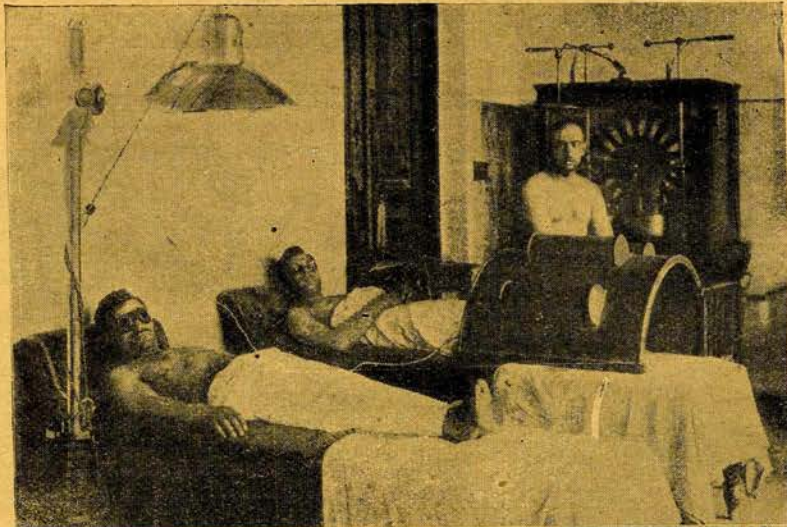
Важка форма істерії, — пояснює лікар, — цілювита послаблення центрів затримування.

Згодом ми бачимо, як цей хорій у кімнаті в починку плакав тому... що програв у дурня свого сусідові койці. Сестра м'яко заспокоює хорого. Інші сміються, починають сміятися й хорій. Він активний учасник громадянської війни, герой славного малінського бою. Там на кривавих полях бився з поляками попував він свої нерви.

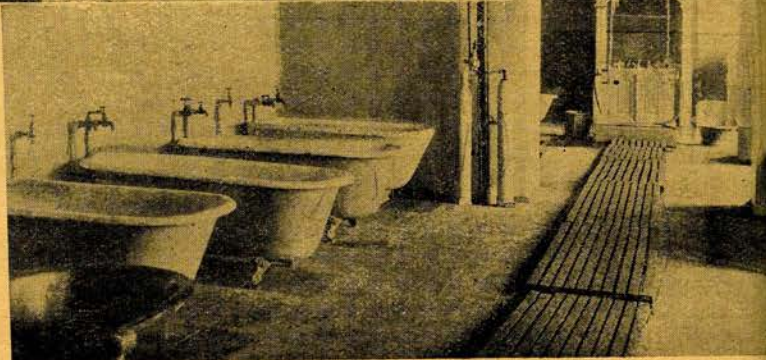
— Через місяць б'їльше не плакатимеш, — заспокоює його сокий миколаївець, робітник з заводу Анрі Марті, і в слуху його непохитна певність.

Сам він при цілком здоровому серці страждає на безупинне судоцебиття, але лікування допомогло.

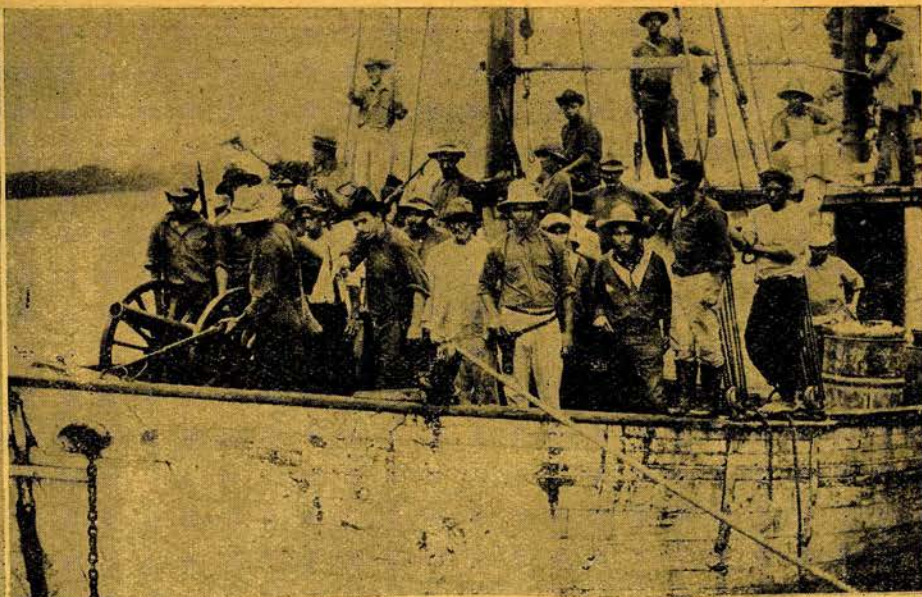
Ось другий робітник, що втратив черговий істерію голос: Після сеансів він забуває свою "німоту". Ось хлопець, що страждає на параліч кінцівок знову таки на грунті істерії. Через місяці лікування в нього

Світло-лікувальний і гідропатичний кабінети інституту

рум
ван
роб
аві,
пра
у Р
без
нав
ши
не
шо
ніз
фо

До подій у Нікарагуа

Вгорі—ліберальне військо Нікарагуа на судні „Сім зірок“ з 75-міліметровою гарматою. Ліворуч—американське військо на чардаку пароплава „Шато Тьєрі“ прощаються з Брукліном, звідки їх висилають до Нікарагуа. Внизу ліворуч—посадка 1200 матросів на пароплав „Гендерсон“, праворуч—крейсер „Річмонд“. Обидва ці американські кораблі теж відпливають у Нікарагуа для боротьби з революційним рухом

рукатися без сторонньої допомоги. Нервові, шлункові захворювання, вперті ревматизми, що їх набуто в шанцях. Всі ці хвороби на 90 процентів тут можна вилікувати, і хорі виходять звідси з поновленою працездатністю, заспокоєні, з бажанням працювати, з підтягненими нервами.

Напевне велику ролу в процесі одужання відіграє глибока у робочої людини певність того, що фізичні методи лікування безумовно врятують від прикрої, тяжкої хвороби, іноді може навіть надмірна певність.

— Оце розумію лікування! Як завод на консервації, як машина в ремонті, як пароплав у доці,—чути відгуки хорих,—це не цілючі ковтати.

Інститут стоїть тепер перед потребою поширення та дальшого поліпшення метод лікування. Повстає питання про організацію відділу психо-терапевтичного лікування для тяжких форм нервових хвороб, що межують з божевіллям. Є невідкладна

потреба поліпшити виховавчу роботу серед хорих, вміло використувуючи їхні будні.

Заходам інституту заважає бюрократизм багатьох організацій, що з ними йому доводиться зустрічатися. Директор інституту, лікар Караїв, розповідає курйозну, і, разом з тим, сумну історію про тягання в Наркомторзі.

Інституту треба було закупити де-яку закордонну апаратуру і 10 тисяч штук ризьких глазірованих плиток для водолікувального кабінету. На клопотання про ліцензію Наркомторг, переплутавши слово „плитки“ з „платками“, відповідає, що „хусток“, мовляв, у нас у Союзі скільки завгодно. Після 13-ти місячного листування ліцензії і до цього часу нема.

І все-ж, не дивлячися на низку несприятливих умов, Інститут зріс у велику лікувальну установу і має можливість коштами своїх прибутків давати на рік 60 даремних місць незможникам Чернігівщини.

Робітники запримітили фашистів. Внизу робітник б'ється з фашистами

Нарис Г. Р.

ЦЯ ТЕМА—боротьба західних робітників за визволення—певне ніколи не зійде зі сторінок радянської літератури, з екрана радянського кіна.

І от тему цю ще раз буде подано в новому фільмі ВУФКУ „Непереможні“, що його на Одеській кіно-фабриці ставить режисер Курдюм. Робить картину оператор Веріго-Доровський. В головних ролях виступають актори Г. Мусієчко, Таут-Корсо, Д. Кадніков, Г. Спранце та інші.

Робітник Пауль Нотан—провідник місцевого пролетаріату; численна армія його працює на заводах цього великого індустріального міста. Ім'я Пауля Нотана не нависне для „панів“ міста. Ім'я Пауля Нотана—це повсякчасна загроза їхньому спокою, це загроза страйків, заколотів і повстань. Кожен захід директорів індустріального синікату, на чім чолі стоїть Томас Дарлестон, цей навислий Пауль систематично пеує підбурюючи робітників.

— Во ім'я добробуту країни й нації Пауля Нотана треба знищити—таке постановили „пани“ міста. Фашистська організація, де на чолі стїть Рауль Олівер, мусила виконати постанову. В ложі театру, в компанії приятелів, з участю й графа В. олета Фора, що тільки но приїхав з Америки, Рауль склав плану. Пауль Нотан загине сьогодні вночі. Служниця Луїза підслухала розмову. Її гінець, хінец Су-Чу-Ан,

Регіна (арт. Мусієчко) говорить через телефон з Олівером

автомобілем кватириться попередити Нотана. Авто затрималося і діявтримка була рішучою. Пауль Нотан загинув од ножа фашистів. 10 000 доларів одержали фашисти в нагороду від вдячного Дарлестона. І Регіна, дочка його, з радісною посмішкою повідала про вбивство графові Форові. Посміхалася не тільки вона на засіданні всіх директорів синдикату панував сьогодні радісний і безжурний настрій. Дзвінок телефоном. Впала рурка з рук Дарлестонових

— Нотан живий. Трапи-лася помилка. Вбито когось іншого. На робітничому мітингові в Гран-Паласі виступає Пауль Нотан...

Проте це було не так. Пауля справді таки вбито. Але брат його, Жозеф, став на місце Пауля.

Фашисти zorganizували напад на приміщення, де відбувався мітинг, почалася бійка. На Жозефа, що виголошував промову, накинулися вороги. Коли б не граф Фор, він загинув би. Цей дивний граф, визволивши Жозефа, разом з ним по дахах сусідніх будинків утік од фашистів. Така дивна поведінка графа впала на око

— Тікайте! Фашисти оточили будинок! — Заметушилися члени комітету. Звелися курки револьверів.

— Тікати нема куди — треба битися! Коли, під ударами фашистів, розчинилися двері в кімнату і чорні сорочки станули на порозі, їх зустріли пострілами.

Підчас сутички поранено графа. Фашистів одбито.

Так і не зрозуміли фашисти ніколи цієї нескладної історії: в їх компанії, по документах графа Віолета Фор, жив звичайний англійський комуніст. Його з Англії надіслали сюди допомогти робітниками у бротьбі, і він тут і загинув.

не лише робітникам. Регіна Дарлестон теж дивувалася: адже це була перша людина, на що лишалася цілком холодною в її присутності. Дивний граф!

Нотан знову лишився живий. Багато неприємних слів довелося вислухати Оліверові від Дарлестона. І влаштовується новий напад.

Граф Фор, зустрівши на вулиці Жака, товариша Нотанового, кинув пару слів:

— Попередить Нотана. Хай не виходить. Його шукають.

Проте попередження запізнилося. Замордованого Нотана потягнули хвилі моря. Тепер фашисти можуть бути спокійні: Нотан вмер.

Підпільний комітет партії, загубивши своїх ватажків, не припинив роботи. Білі метелики прокламацій розлетілися по місту. Заворушилися роб.тники.

На вулицях, на майданах міста почалася бійка робітників з фашистами, і мозолясті робочі кулаки мали роботи до сходу.

Засідання комітету партії. Обговорення плану роботи. Раптом розчинилися двері: на порозі стояв граф Віолет Фор.

Полісмен помітив фашистів. В горі — група фашистських легіонерів. Ліворуч — Томас Дарлестон (арт. Савельєв). Праворуч — Регіна (арт. Мусієчко)

„Спецхарчування“

ЯК ВОНИ ЖИВУТЬ

Їх 45 малесеньких, безпорадних, вирваних з пазурів смерті. Тільки десятеро мали щастя знати своїх матерів та не більш як п'ятеро—своїх батьків.

А інші?

Хто вони? Звідкіля?

Про це може хіба тільки розповісти темна незабутня ніч, коли матері їх, змучені негодами, впавши в одчай, обливаючись слізьми підкидали своїх дітей під чужі пороги, приклавши до них в останнє запечені губи.

Ніч. Приголублені, пригріті ласкавим словом сестри жалібниці сплять у своїх чистеньких затишних ліжечках дітки. На їх обличчях час од часу промайне мила, світла, загадкова усмішка, що властива виключно маленьким діткам. Промайне і погасне...

І здається що за стінами десь далеко хтось стогне, ридає й надривається від болю.

Може то мати на самоті коротає довгі ночі й сумує за своєю дитиною, що залишила біля чужого порогу.

І трапляється іноді, що хтось несміливо постукає в двері будинку. Голос тремтить од сліз, од тривоги...

— У дитинки родинка над лівим вухком.

А очі з благанням сумно дивляться: хоча б хоч трішки вадії. І мати з одчаєм йде геть, щоб так само постукає в двері другого будинку, де містяться пригрудні діти.

* * *

Їх сорок п'ятеро і вони з ранку наповнюють високі просторі кімнати то радісним то сердитим шебеганням, ставлячи всьому світові свої законні вимоги життя. А до них поспішають сестри та матері-годувальниці, щоб задоволити їхні бажання.

Будинок пригрудної дитини має ще і надзвичайне виховавче значіння як для дитини так і для бездомної матери, що попала сюди на

Праця—працею, а розумний відпочинок—окремо

через роки. Але одне безперечно,—Радянська влада з великою увагою ставиться до цих дітей і зробить все можливе, щоб з них виийшли чесні й корисні громадяне.

На світі не так уже й кепсько жити

ЖУРНАЛА „ВСЕСВІТ“ НА ОПОВІДАННЯ

КОНКУРС

Для зміцнення зв'язку з читачами і для допомоги створенню оповідання журнального типу, редакція журналу „Всесвіт“ оголошує конкурс на краще журнальне оповідання.

Умови конкурсу такі: 1) Письменники мусять надіслати свої твори не пізніше 1-го серпня 1927 р. На оповіданнях ставити напис „На конкурс“, підписувати девізом, а прізвище подавати в закритому конверті.

Розмір оповідання $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{2}$ друкованого аркуша. Оповідання повинні бути передруковані на машинці, або чисто переписані на одній боці аркуша. Темою до оповідання можна брати нашу сучасність і минувшину, а також і фантастику, аби зміст відповідав сучасним ідеологічним вимогам.

2) Приймаються оповідання тільки написані українською мовою.

3) Конкурс проводиться так: Редакція одбирає з присланих на конкурс оповідань найкращі. Друкуються вони в порядку під номером, а потім, коли перейдуть через

журнал усі, читачам розсилається листівка, щоб читач написав, яке з оповідань йому найбільше до вподоби. Премії розподіляються за числом ухвальних відгуків на оповідання.

4) За всі видруковані оповідання автори одержують по 50 крб. гонорару.

5) Премії встановлено такі: Перша—250 крб., друга—125 і третя—75 крб.

6) Прізвища всіх авторів, що брали участь у конкурсі й чий оповідання було видруковано під №№, після скінчення конкурсу буде оголошено.

7) Твори авторів, чий творів не буде ухвалено на конкурс, але їх можна видрукувати у „Всесвіті“, можуть бути видруковані на загальних умовах за згодою авторів. Оповідання, не використані в журналі, буде знищено.

8) Прислани після 1 серпня 1927 року оповідання перейдуть у портфель редакції в звичайному порядку, а в конкурсі участі не братимуть.

НЕСМЫВАЕМАЯ ЖИДКАЯ КРАСКА
для БРОВЕЙ, РЕСНИЦ,
::: ВОЛОС и УСОВ :::
ХНА-БАСМОЛЬ
провизора М. ЛИПЕЦ.

Моментально окрашивает в любой цвет, ничем не отличающийся от натурального. Не пачкает лица и платья. Безвредна. Разрешена Мосздравотделом. Способ применения прост. Высылается почтой наложен. плат. При выписке нескольких флаконов за пересылку не платят. Цена кор. на год—2р. 50 к. полугод.—1р. 50 к. Краска для волос—3 р.

ВНИМАНИЕ требуйте компактную нудру всех цветов пущ-брюнет, рашель № 1 и № 2, загар № 1 № 2, натюрель, розовая и белая **Цена коробки 1 руб.**
Москва, 34, Гагаринский пер. д. № 29, кв. 36/11. Провизор М. ЛИПЕЦ.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПЕРЕДПЛАТИТИ

ШОТИЖНЕВИЙ
ІЛЮСТРОВАНІЙ ЖУРНАЛ

„ВСЕСВІТ“

НА ДРУГЕ
ПІВРІЧЧЯ 1927 р.

ПЕРЕДПЛАТА:

на півроку—3 крб. 60 к.
на 1 міс. (4 №№)—60 к.

Для передплатників газ. „ВІСТИ“:

на півроку . . . 3 крб.
на 1 міс. (4 №№)—50 к.

Ціна окремого
номера **15 к.**

Адреса контори й редакції

Харків, вул. К. Лібкнехта, 11.

Телефон редакції—34-76.

АМЕРИКАНСКАЯ
ПРОМЫШЛЕННАЯ
== КОНЦЕССИЯ ==

А. Ю. ГАММЕР

Москва

НАШИ КАРАНДАШИ
ПРОДАЮТСЯ
ВЕЗДЕ

НАСТОЯЩИМ ИЗВЕЩАЕТ,

ЧТО ЕЮ **КАРАНДАШИ** черные, химич. и выпущены цветные

не уступающие по своему качеству лучшим заграничным карандашам

Карандаши изготовляются из загранич. сырья лучшими загр. специалистами

ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ НА НАШИ МАРКИ:

№ 2255 „АТЛАС“ химическ. кофировальн.

№ 1520 „ЭСПЕРАНТО“ „ „

№ 1000 „СТАНДАРТ“ „ „

№ 880 „КОПНИНГ“ „ „

№ 4044 „САТУРН“ „ „

№ 600 „ДЕССИН“ черные

№ 200 „СТАНДАРТ“ „ „

№ 900 Каранд. цвет. $\frac{1}{2}$ красн. и $\frac{1}{2}$ синий

№ 751-752 „DIAMANT“ химическ.

В
У
Ф
К
У

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ
ФОТО-КІНО-УПРАВЛІННЯ

В
У
Ф
К
У

НАЙБЛИЖЧИЙ ВИПУСК
ЯЛТИНСЬКОЇ КІНО-ФАБРИКИ
ВЕЛИКИЙ ХУДОЖНІЙ ФІЛЬМ

ПРОС

Сценарій — МАЯКОВСЬКОГО
Режисер — СОЛОВЙОВ
Оператор — КЮН

В головних ролях арт. — ГОН-
ЧАРОВ, КРЕСТИНСЬКИЙ,
РОСТОВ, ПАНОВ, БУДНИКОВ